

Sektor- og universitetsforskningen

Fusionerne mellem sektorforskningsinstitutionerne og universiteterne er nu tre år gammel, og det danske universitetsområde skal i den kommende tid bedømmes af et internationalt evalueringspanel. Det Nationale Fødevareforum havde indbudt til en konference i Nationalmuseets smukke festsal for at diskutere fordomme og perspektiver ved det nye samarbejde og for at konferencens resultater kan indgå i evalueringspanelets baggrundsmateriale

[**Lotte Frandsen**]

Dyrlæge, freelancejournalist

I forbindelse med regeringens globaliseringsstrategi fra 2006 blev der tegnet et helt nyt danmarkskort for universiteterne og forskningen. Det medførte, at 12 universiteter og 25 sektorforskningsinstitutioner blev lagt sammen til otte universiteter og tre nationale forskningscentre. Store dele af sektorforskningen blev integreret i universiteterne som såkaldt forskningsbaseret myndighedsbetjening. Formålet med fusionerne var at opnå »en bedre udnyttelse af landets forskningsfaciliteter og give nye muligheder for uddannelse og forskning«.

De fire bidragsydere på konferencen gav hver deres bud på, hvordan det er gået med at integrere erfaringer og kompetencer fra sektorforskerne i universiteternes arbejde.

Styrkelse af fødevarerområdet

Kristian Møller, der er institutdirektør på DTU Veterinærinstituttet, så det som en styrke for den offentlige forskning på fødevarerområdet, at der efter fusionen mellem sektorforskningsinstitution-

erne og universiteterne i øget grad kan trækkes på forskningskompetencer af højeste kvalitet. Han mente videre, at det er nødvendigt for universiteterne at beskæftige sig med anvendt forskning for at kunne tilvejebringe den nødvendige kvalitet i det forskningsbaserede beredskab og rådgivning ved fx risikovurdering, resistensudvikling og smitsomme sygdomme som Salmonella og kogalskab. I den sammenhæng påpegede han, at der ofte er brug for avanceret teknologi og tværdisciplinær tilgang for at kunne løse mere komplicerede spørgsmål relateret til beredskabet.

Han udtrykte bekymring over den vige finansiering inden for fødevarer- og veterinærområdet, ligesom han var bekymret over den manglende interesse for at koordinere forskningsindsatsen på EU-niveau. Han mente ikke, at der anvendes tilstrækkeligt med ressourcer på systematisk at undersøge, hvilke strategiske forskningsområder, der skal prioriteres i fremtiden.

Han berørte også de traditionelt tæt-

går hånd i hånd

te relationer mellem forskningen, myndighederne og erhvervet og ønskede at bevare de tætte relationer, idet de har medvirket til den positive udvikling af sektoren. Han påpegede dog betydningen af, at de involverede parter kan adskille de forskellige roller, de indgår i – eksempelvis både som konkurrenter og som samarbejdspartnere. Til slut understregede han vigtigheden af, at man fastholder en tydelig adskillelse af den forskningsfaglige vurdering og rådgivning fra den senere beslutningsproces og håndtering af forvaltningsopgaven, som er placeret hos politikere og myndigheder.

Branchen føler medansvar

Direktør Annette Toft fra Landbrug & Fødevarer talte om jordbrugs- og fødevarerhvervets fokus på den forskningsbaserede myndighedsbetjening. Ifølge hende føler branchen et stort medansvar for såvel folkesundheden og fødevarsikkerheden som for forvaltning af naturressourcerne. At tage dette ansvar alvorligt kræver, at der fortsat er en uafhængig og højt kvalificeret forskning og myndighedsbetjening. Også selv om universiteterne af og til giver vurderinger, der er ubehagelige for erhvervet. Det er helt centralt, at forskningen videnskabeligt er uvildig i forhold til erhvervsinteresserne.

- Mistanker falder altid tilbage på erhvervet, sagde hun.

Videre understregede Annette Toft nødvendigheden af, at den sektorrelaterede forskning og rådgivning som sideordnet formål til myndighedsrådgivningen understøtter et udviklingsorienteret erhverv. Hun fandt, at der er behov for at etablere en formel høring af erhvervet og andre brugere i forbindelse med de 4-årige rullende aftaler, der indgås mellem universiteter og ministerier.

Annette Toft sluttede med at advare mod, at sektorforskerne bliver eller op-

leves som en slags andenrangs forskere i universitetsverdenen. Hun mente, der ligger en fare i det, fordi der ofte er tale om forholdsvis begrænsede bestillingsopgaver med krav om en mere forenklet resultatformidling sammenlignet med traditionel forskning.

Myndighedsbetjening i verdensklasse

Esben Egede Rasmussen, der er direktør i Fødevarestyrelsen, fremførte sine synspunkter om den forskningsbaserede myndighedsbetjening ud fra et kundeforspektiv. Ifølge ham er det åbenlyst fornuftigt at etablere stærke faglige miljøer, hvor kloge og fornuftige mennesker giver en faglig synergieffekt til hinandens arbejdsmiljøer. Han fandt det afgørende nødvendigt at regulere myndighedsbetjeningen på baggrund af forskningsbaseret viden, og ifølge ham er det medvirkende til at sikre vores nuværende velfærd og velstand. Han mente videre, at der også i fremtiden er brug for et miljø, hvor man kan igangsætte både mere langsigtede projekter og akutte risikovurderinger.

Med hensyn til finansieringen mente Esben Egede Rasmussen, at den nuværende finansieringsstruktur bør forenkles i takt med, at fusionerne modnes. Ifølge ham er det vigtigt, at myndighedsbetjeningen fremover får andel i de nye forskningsmidler. Han advarede mod, at området med myndighedsarbejde ikke bliver tilført tilstrækkelig økonomiske ressourcer på grund af en bevillingsteknik, der belønner universiteterne på andre parametre end på myndighedsbetjeningen.

Han sluttede med at betegne Fødevarestyrelsen som »en glad kunde«, der altid har tillid til, at de bestilte opgaver er af høj faglig kvalitet, og han roste myndighedsbetjeningen for at have verdensklasse.

Forskningsbaseret myndighedsbetjening

Den forskningsbaserede myndighedsbetjening er en fællesbetegnelse for en række ydelser, som universiteterne udfører for staten og en række andre aktører. Ydelserne spænder fra forskning inden for et bestemt område til konkrete beredskabs- og rådgivningsopgaver.

Det Nationale Fødevarerforum

Det Nationale Fødevarerforum fungerer som mødested for universiteterne og andre centrale aktører, der har interesse i den fremtidige udvikling af jordbrugs-, fødevarer- og ernæringsområdet.

Det Nationale Fødevarerforum holder årligt fire møder og en konference og har blandt andet som faste opgaver at bidrage til:

- At sikre en maksimal udnyttelse af de samlede forskningskompetencer, blandt andet gennem en koordineret deltagelse i EU's forskningsprogrammer
- At identificere fremtidige uddannelsesbehov og muligheder for fælles markedsføring af uddannelser
- At afdække forbrugerbehov

Kilde: Det Nationale Fødevarerforum

Helt nye uddannelser

Med den gennemførte universitetsstruktur er der også kommet krav om nye uddannelsesaktiviteter. Dekan Just Jensen fra Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (DJF) ved Aarhus Universitet fortalte, at man på DJF har ønsket at forsøge at honorere disse krav. Dels for at bevare og videreudvikle Danmarks førende internationale rolle på udvalgte faglige områder og dels for at imødekomme erhvervslivets og myndighedernes efterspørgsel om arbejdskraft med de kompetencer, som uddannelserne på DJF giver. Derfor har man valgt at oprette fire forskningsbaserede kandidatuddannelser på det jordbrugsvidenskabelige område. Det drejer sig om agrobiologi; jordbrug, natur og miljø; molekylær ernæring og fødevareteknologi samt bio-systemteknologi. I øjeblikket er der indskrevet 61 kandidatstuderende og 138 Ph.d. studerende på fakultetet.

Just Jensen understregede, at uddannelserne på DJF foregår i tæt samspil med myndigheder, erhvervsliv og det

øvrige samfund. Undervisningen har således fokus på anvendt forskning og cases fra fakultetets samarbejde med myndigheder og industri. På den måde håber man, at de studerende kan navigere i det politiske miljø, og at deres viden bliver forankret i en tværfaglig kontekst.

Just Jensen lagde ikke skjul på, at der har været mange udfordringer forbundet med at udvikle nye uddannelser. Området er stærkt reguleret, de økonomiske midler er begrænsede, og i begyndelsen manglede man undervisningsfaciliteter. Dertil kommer, at man har ønsket at opbygge et læringsmiljø med nye læringsformer og at udbygge internationale samarbejdsmuligheder. Just Jensen ser dog optimistisk på fremtiden og er overbevist om, at de nye uddannelser er med til at øge internationaliseringen på det agro-industrielle område og derved fastholde Danmarks førerposition inden for det jordbrugsvidenskabelige forskningsfelt. ■

